

Zejména není v tomto zák. ustanovení, z něhož by plynulo pro úřad právo udělit po 1. prosinci 1929 dispens od průkazu způsobilosti podle cís. nař. č. 364/1915 ř. z. v těch případech, kdy byla žádost za dispens podána přede dnem účinnosti zák. č. 193/1928 Sb. Pro nárok na udělení dispense podle této zákonné normy nelze nic dovodit z okolnosti, že min. obch. bylo v resoluci k zák. č. 193/1928 Sb. vybídnuo, aby poučilo úřady k udělení dispensí povolané, aby žádosti za udělení dispensí, zejména žádosti válečných poškozců, benevolentně vyřizovaly.«

Na názoru v předeslaném nálezu vysloveném setrval nss i v daném případě. Mýlil se proto žal. úřad, měl-li za to, že zem. úřad mohl ve výnosu z 15. května 1931 právem posuzovati žádost zúčastněné strany za udělení dispense podle cís. nař. č. 364/1915 ř. z., ačkoli v době té uvedené cís. nař. již neplatilo, a potvrdil-li odmítnutí opravného prostředku stěžujícího si gremia v úvaze, že gremium odvolání se zřetelem na § 8 odst. 2 cit. nař. nepřísluší. Za tohoto stavu věci bylo rozhodnutí sub 2. zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Č. 11.409.

Zaměstnanci veřejní. — Učitelstvo: * Státními odpočivnými nebo zaopatřovacími požitky podle ustanovení § 17 odst. 2 č. 1 zák. č. 286/1924 Sb. o kumulaci požitků jest rozuměti ve smyslu ustanovení § 21 téhož zák. také jednotný drahotní přídavek a přídavek na děti podle ustanovení §§ 4, 5 a 10 zák. č. 394/1922 Sb.

(Nález ze dne 10. září 1934 č. 17.255/32.)

V ě c: Marie B. v P. proti ministerstvu školství a národní osvěty o krácení drahotních přídavků.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: St-lka, jsouc učitelkou ženských ručních prací, byla provdána za řídícího učitele, který byl od 1. července 1922 na odpočinku a zemřel dne 9. ledna 1929. Při vyměření zaopatřovacích požitků st-lce jako vdově po řídícím učiteli výnosem zšr-y v Praze z 9. února 1929 byl st-lce přiznán ke vdovské pensii snížené na polovici a k nesníženému přídavku na výchovu též jednotný drahotní přídavek a přídavek na děti, ale oba snížené na polovinu. Takto snížený dětský přídavek byl výnosem zšr-y z 31. ledna 1931 st-lce přiznán též na dobu od 1. října 1930 do 30. září 1931 z důvodu, že st-lčina dcera Marie studovala na vysoké škole.

Žádosti st-lčině z 27. května 1931 o přiznání jednotného drahotního přídavku a přídavku na dítě ve výměře plné zšr výnosem z 9. června 1931 na základě ustanovení §§ 17, 20 a 21 zák. z 22. prosince 1924 č. 286 Sb. nevyhověla z těchto důvodů: Všechny zaopatřovací platy st-lčiny kromě přídavku na výchovu byly výměrem zšr-y z 9. února 1929 vyměřeny ve výši polovice normálních požitků z důvodu kumulace. Že zaopatřovacími platy, které se mají snížit, rozuměti jest nejen vdovskou pensii, nýbrž i jednotný drahotní přídavek a přídavek na dítě, vyplývá z ustanovení § 21 odst. 1 a 2 cit. zák., kde drahotní přídavky výslovně jsou uvedeny. Požitky (§ 21), které podle příslušných pensijních

a zaopatřovacích předpisů (a tím je také § 10 zák. č. 394/1922 Sb., podle něhož drahotní přídavky náležejí zaměstnancům při odchodu na odpočinek a pozůstalým po nich) náležejí pozůstalým vdovám po zaměstnancích, uvedených v § 20 zák. č. 286/1924 Sb., podléhají snížení, neboť jsou to požitky ve smyslu §§ 17 a 20 cit. zák. Souhlasí to také s ustanovením § 24, zcela analogickým, podle něhož, kdyby se kumulovaly v některém případě požitky aktivní, snížilo by se nejen služné, ale i místní přídavek, jednotný drahotní přídavek, přídavek na děti a případně osobní přídavek. Při kumulaci se nepřihlíží jedině k příspěvku na výchovu, který podle ustanovení § 8 zák. ze 17. prosince 1919 č. 2/1920 Sb. náleží dítěti, nikoliv vdově.

Odvolání st-ličino z tohoto výnosu min. škol. zamítlo nař. výnosem z důvodů výnosu zšr-y.

O stížnosti podané na toto rozhodnutí uvážil nss toto:

V konkrétním případě je nesporno, že st-lce přísluší jako vdově po řídicím učiteli zaopatřovací požitky, ale že vedle toho má st-lka plat z důvodu činné služby jako učitelka ženských ručních prací.

V § 17 odst. 2 č. 1 zák. z 22. prosince 1924 č. 286 Sb. o úsporných opatřeních ve veřejné správě se stanoví, že má-li nebo nabude-li někdo vedle nároku na státní odpočivné nebo zaopatřovací požitky ještě nároku na aktivní požitky státní nebo nestátní veřejný, snižuje se výplata státního odpočivného nebo zaopatřovacího požitku na polovinu, je-li však státní odpočivný nebo zaopatřovací požitky vyšší, o polovinu požitku nižšího. Podle ustanovení § 20 odst. 2 lit. a) a c) téhož zák. nestátními veřejnými aktivními, odpočivnými a zaopatřovacími požitky ve smyslu ustanovení § 17 rozumí se též aktivní, odpočivné, případně zaopatřovací požitky učitelských osob na veřejných obecných a občanských školách a pozůstalé vdovy (oprávněné družky) po těchto osobách. Podle ustanovení § 27 téhož zák. platí ustanovení § 17 obdobně i pro učitele veřejných obecných a občanských škol. Jest tedy cit. ustanovení použiti i tam, kde v jedné osobě nastane kumulace nároku na učitelské odpočivné nebo zaopatřovací požitky s učitelským platem činné služby.

Úřad prvé stolice, použiv těchto ustanovení v případě st-ličině, snížil na polovinu její zaopatřovací požitky, a to jak vdovskou pensi, tak i drahotní přídavky a přídavky na děti. Žal. úřad v nař. rozhodnutí uznal stanovisko úřadu prvé stolice správným.

Stížnost namítá, že podle cit. zák. jest rozuměti zaopatřovacím požitkem jen vdovskou pensi, nikoli též drahotní přídavky a přídavky na děti, a že tudíž tyto přídavky nepodléhají snížení podle § 17 cit. zák. Pro svůj názor dovolává se stížnost toho, že pojem »zaopatřovací požitky« spadá podle ustanovení zák. č. 2/1920 Sb. v jedno s pojmem »vdovské pense«, na čemž nic nebylo změněno zák. č. 287/1924 Sb., naproti tomu drahotní přídavek a přídavek na dítě podle §§ 10 a 15 zák. č. 394/1922 Sb. ve spojení s předpisem § 5 zák. č. 287/1924 Sb. je pouhým časovým drahotním opatřením, doplňujícím odpočivné a drahotní požitky. V dalším pak dovozuje stížnost, že z předpisu § 21, odst. 1 a 2 a § 24 zák. č. 286/1924 Sb. nelze dovozovati nic proti správnosti uvedeného stanoviska stížnosti.

Nss nemohl názor stížnosti sdíleti z těchto úvah:

Ve sporném případě jde o snížení zaopatřovacích požitků podle § 17 zák. č. 286/1924 Sb., jest tudíž vysvětlení o tom, co jest rozuměti zaopatřovacími požitky, hledati především v předpisech zák. č. 286/1924 Sb. V § 21 odst. 1 cit. zák. se praví, že odpočivné a zaopatřovací požitky ve smyslu §§ 17 až 20, čítajíc v to i provise, jsou: 1. požitky, které náležejí podle příslušných pensijních (provisních), zaopatřovacích předpisů nebo smluv, případně rozhodnutí neb usnesení oprávněných činitelů: a) zaměstnancům uvedeným v § 20 (tedy mezi jiným i osobám učitelským na veřejných obecných a občanských školách) a b) pozůstalým vdovám (oprávněným družkám) po zaměstnancích uvedených pod písmenem a)

V tomto předpisu je tedy výslovně řečeno, co jest rozuměti slovy »odpočivné a zaopatřovací požitky« v § 17 cit. zák., totiž že jsou jimi »požitky, které náležejí podle příslušných pensijních (provisních) předpisů« tam uvedeným zaměstnancům a pozůstalým vdovám. Zákon tu mluví zcela všeobecně o požitcích podle příslušných pensijních předpisů, nijak nerozlišuje mezi požitky, které ony pensijní předpisy označují jako »odpočivné« a »zaopatřovací« požitky, a mezi požitky, které sice náležejí zaměstnancům také podle pensijních předpisů, ale které jsou v těchto předpisech označovány jménem jiným; rovněž tu zákon neoznačuje jen určité pensijní předpisy, na př. zák. č. 2/1920 Sb., kterého se stížnost dovolává. Nutno tedy »příslušnými pensijními předpisy« rozuměti jakékoli právní předpisy, upravující hmotné nároky zaměstnanců uvedených v § 20 zák. č. 286/1924 Sb. a pozůstalých vdov po těchto zaměstnancích.

Takovými předpisy jsou ovšem i ustanovení odd. II (§§ 10—16) zák. č. 394/1922 Sb. o služebních, odpočivných a zaopatřovacích požitcích civil. a vojen. státních zaměstnanců a zák. č. 287/1924 Sb., kterým se částečně mění některé předpisy o odpočivných a zaopatřovacích požitcích civil. státních a některých jiných veřejných zaměstnanců a pozůstalých po těchto zaměstnancích. V těchto zákonech (§ 10 zák. č. 394/1922 Sb. a § 5 zák. č. 287/1924 Sb.) přiznávají se státním zaměstnancům na odpočinku a pozůstalým po zaměstnancích zemřelých v činné službě nebo na odpočinku jednotné drahotní přídavky a přídavky na děti. Tyto starší předpisy se vztahovaly podle čl. IV. paritního zák. č. 274/1919 Sb. a se zřetelem k ustanovení § 10 odst. 2 zák. č. 70/1930 Sb. v době rozhodování o žádosti st-lky (narozené v r. 1882) také na daný případ.

Z toho plyne, že pod pojem odpočivných a zaopatřovacích požitků ve smyslu ustanovení §§ 17 a 21 zák. č. 286/1924 Sb. spadají také jednotné drahotní přídavky a přídavky na děti podle zák. č. 394/1922 Sb. a č. 287/1924 Sb. a že tudíž podléhají snížení podle § 17 cit. zák. Závěr tento podporuje i další úvaha, že zák. č. 286/1924 Sb. k drahotním požitkům přihlíží jako k součásti celkových stálých požitků při srovnávání výše aktivních a odpočivných požitků (arg. § 21 odst. 2 cit. zák. také ve stížnosti uváděný) a že zahrnuje drahotní přídavky a přídavky na děti také pod pojem stálých aktivních požitků (arg. § 24); není pak věcného důvodu, proč by se při snížení odpočivných požitků podle § 17 cit. zák. k drahotním přídávám nemělo hleděti, když to ze zák. zřejmě nevyplývá.

Také intence zák. č. 286/1924 Sb. patrná z nadpisu zákona »Zákon o úsporných opatřeních ve veřejné správě« a ze sněmovních materialii, kde ve vlád. návrhu i ve zprávě soc. polit. a rozpočtového výboru (č. tisku 5009 I. vol. období 10. zasedání posl. sněmovny a č. tisku 5021 z téhož zasedání) se úprava kumulace požitků označuje jako opatření sledující tendence úsporné, mluví pro stanovisko nahoře zaujaté. Bylo-li totiž účelem zákona docílení zlevnění veřejné správy také snížením požitků zaměstnanců státních nebo jiných veřejnoprávních svazů, plynoucích ze státní nebo jiné veřejné pokladny z důvodu, že mají ještě jiné příjmy, pak nelze nahlédnouti, proč by se snížení nemělo dotknouti i drahotných příjmů, které se zaměstnancům vyplácejí z veřejných pokladen, stejně jako ostatní jejich služební požitky.

Z těchto úvah shledal nss názor žal. úřadu, že snížení jest podrobiti nejen vdovskou pensi st-ličinu, nýbrž i drahotní přídavek a přídavek na dítě, v souhlase se zákonem.

Č. 11.410.

Řízení správní. — Zaměstnanci veřejní: * Civilní správa Podk. Rusi byla povinna rozhodnutí, vydané za platnosti plat. zák. č. 103/1926 Sb. v platové záležitosti politického úředníka na Podk. Rusi, opatřiti poučením o opravných prostředcích podle zák. č. 269/1920 Sb., vl. nař. č. 476/1920 Sb. a zák. č. 101/1896 ř. z.

(Nález ze dne 10. září 1934 č. 1231/33.)

Prejudikatura: Neodporuje Boh. A 8574/30.

Věc: Karel R. v U. proti ministerstvu vnitra o včasnost opravného prostředku.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Výměrem civ. správy Podk. Rusi v Užhorodě z 21. prosince 1927 byl st-I, tehdy vrchní komisař politické správy ve S., zpraven, že mu vláda usnesením ze 14. prosince 1927 dnem 2. prosince 1926 propůjčila služební místo 5. platové stupnice v systemisovaném osobním stavu právních úředníků politické správy na Podk. Rusi s úředním titulem vrch. komisaře politické správy, a bylo mu při tom podotčeno, že v důsledku toho mu přísluší dnem 1. ledna 1927 počínajíc služební plat stupně a) ročních 19.800 Kč a činovné ročních 3.576 Kč, že podle odst. III. části B zásad pro úpravu hmotných poměrů civilních státních zaměstnanců snižuje se st-li od 3 prosince 1926 mimořádný přídavek pro Podk. Rus a přiznává se mu příslušný zvláštní podkarpatoruský drahotní přídavek, dále, že se podle § 17 odst. 5 plat. zák. započítává pro zvýšení služné doba 2 roků, 5 měsíců a 29 dní, takže se služné st-lovo podle § 15 téhož zák. zvýšilo dnem 1. července 1927 postupem do stupně b). O tomto výměru, neobsahujícím poučení o opravných prostředcích, byl st-I vyrozuměn dne 4. ledna 1928. Téhož dne podal st-I u hlavnoslužnovského úřadu ve Svalavě proti úpravě požitků, v předchozím výměru obsažené, námítky, případně odvolání, které tento úřad výměrem z 26. února 1928 zaslal župnímu úřadu v Mukačevě, kamž došly dne 28. února 1928.